

sterne større livskvalitet bør overgangen fra arbejdsliv til pensionisttilværelse kunne ske gradvis ved at kombinere deltidsbeskæftigelse og delpension og delefterløn. Det er fra SF's principprogram.

Kl. 15.05

Det Radikale Venstres stilling er meget interessant. Den radikale partileder, daværende økonomiminister Marianne Jelved, truede – og nu er vi tilbage til den 22. september 1997 – med, at SR-regeringen kan gå i opløsning, hvis ikke fagbevægelsen ændrer holdning og giver lønmodtagerne mulighed for at arbejde på deltid. Jeg citerer:

»Fagbevægelsen ved godt, at De Radikales samarbejde med Socialdemokraterne sker under forudsætning af, at vi kan få løst de opgaver på arbejdsmarkedet ...«, siger Marianne Jelved til Jyllands-Posten og fortsætter: »... det er urimeligt, at lønmodtagere må kæmpe sig til deltid med risiko for at blive marginaliseret fagpolitisk.«

Citat fra Jyllands-Posten den 22. september 1997, 1. sektion, side 1.

Så de fleste ønsker altså at give mennesker mulighed for at arbejde på deltid.

Ved vi så, om der er mennesker, der ønsker at arbejde på deltid? Ja, det ved vi. Både SiD og LO-undersøgelser viser, at der er ønske om at gå på deltid. SiD og LO's undersøgelse viser, at omkring 20 pct. ønsker den mulighed, og halvdelen af dem, der ønsker det, oplyser, at hindringen ligger i overenskomsten.

Hvad er det så egentlig, denne strid handler om? Den handler vel i al sin enkelthed om, hvem der skal have ret til at bestemme, om hr. eller fru Laustsen har ret til at aftale deltid for en periode eller permanent.

Nogle mener, at det kan den pågældende bedst selv afgøre. Det mener f.eks. et flertal her i Folketingssalen. Det Radikale Venstre er vistnok for, at mennesker skal kunne aftale deltid, men ikke lige på denne her måde, som regeringen foreslår, men de anviser ikke nogen anden mulighed. Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten mener, at fagforeningen og tillidsmanden skal have dette i deres magt. Lad mig citere det socialdemokratiske folketingsmedlem, hr. Bjarne Laustsen, fra Fyens Stiftstidende den 23. maj:

»Det er ikke godt nok, at lønmodtageren må tage en rådgiver med. Det skal være tillidsmanden fra arbejdspladsen, og tillidsmanden skal også have ret til at sige nej til deltidsaftalen, mener partiets arbejdsmarkedsordfører, Bjarne

Laustsen. Tillidsmanden kan sidde med armene over kors og lytte, men der er ikke nogen mulighed for at gribe ind.«

Eller tag forbundsformand Poul Erik Skov Christensen, SiD, der sagde til Politiken den 19. marts 2001:

»Vi foretrækker helt klart at begrænse antallet af deltidsansatte og fastholde fuld tid som normen. Derfor står det ikke øverst på vores dagsorden at sikre medlemmerne øget adgang til deltid.«

Vi har altså her at gøre med en klar strid om tilliden til og troen på det enkelte menneske. Skal mennesket komme først? Skal mennesket, familien og deres ønsker og behov komme først? Eller skal systemet? Er det hensynet til organisationen, som skal i første række?

Flertallet bag forslaget tror på, at den enkelte er i stand til at træffe afgørelsen for sig selv og sin familie. Mindretallet siger ikke, at de ikke tror det enkelte menneske denne ret. Nej, det pakkes ind i alle mulige tekniske spørgsmål, som jeg ikke skal gentage her.

De siger ikke, at den enkelte ikke skal have mulighed for at indgå en aftale med sin arbejdsgiver. Det tør de trods alt ikke, for så lyser det for stærkt på den kendsgerning, at det er systemet, magten og æren, det drejer sig om.

Efterhånden som indvendingerne er tilbagevist, så er kernen: Er det tillidsmanden eller fagforeningen, som skal betros bestemmelsesretten? Så enkel er konflikten, når vi skærer ind til benet.

Så vil jeg vende tilbage til noget, som jeg sagde tidligere, og som sætter dette i et skarpt lys: For 40 pct. af lønmodtagerne er der overhovedet ingen hindringer for at gå på deltid. De kan i dag fuldstændig frit aftale, om de vil det, og det sætter jo sagen noget på spidsen, for hvad er det for et menneskesyn hos Socialdemokratiet? Nogle må, og nogle må ikke. Derfor vil jeg godt lige rekapitulere regeringens forslag, for at vi stadig kan have i erindring, hvad det handler om.

Formålet med lovforslaget om retten til at aftale deltid er, at en lønmodtager og en arbejdsgiver under ansættelsen kan aftale, at lønmodtageren arbejder på deltid, selv om der måtte være en overenskomstbestemmelse, som enten forhindrer eller begrænser retten til at aftale deltid.

Hvis lønmodtageren ønsker at arbejde på deltid, og det ønske harmonerer med hensynet til virksomhedens drift, er det ikke rimeligt, at en bestemmelse i en kollektiv overenskomst hin-